

Jermendy László élete és munkássága 1907-1990

1982-ben Gödöllőn feleségével.

1962-ben a Szeghalmi, Berettyó hídján feleségével.

A gödöllői Erzsébet szobor előtt. Balról Nagy Mickó, a Gimnázium első igazgatójának, Nagy Miklósnak az Amerikában élő fia, Jermendy László felesége Muzsay Mária (Mantyóka néni), és Jermendy László. A kép 1986. augusztus 23.-án készült.

Ki gondolta volna, hogy a Békés megyei csendes, nyugodt kis városban, Szeghalmon egy

ilyen nagy tudású, kiváló matematika tanár fogja mindennapjait tölteni és hírnevét növelni iskolánknak, a Péter András Gimnáziumnak? Nagy szerencse, hogy tanítványai, Gyuró Gábor és Nyéki Lajos tanárurak segítségével betekintést nyertünk a Nagy Miklós utcában lakott Jermendy László életébe és egyben munkásságába is.

Értelmiségi családból származott, apja gimnáziumi tanár volt. A Pázmány Péter Egyetem (ma ELTE) matematika és fizika szakán végzett. Első munkahelye az Aszódi Gimnáziumban volt, nevelő tanárként dolgozott. 1932-ben az első tantestületben kezdett el iskolánkban, a Péter András Gimnáziumban tanítani. Pályázat útján figyeltek fel rá, egy bemutató tanítást tartott és 18 jelentkező közül őt választották, 37 évig tanított az iskolában. Sokan mondják; akit ő tanított meg matematikára, az sikeres előkészítést kapott a további életpályához. „Nagy tudású, szigorú, de nagyon jó tanár volt! Hozzá hasonló tanár mostanáig sem volt”- eképpen dicséri egy volt tanítványa. Valóban nagyon kemény-poroszos tanár volt, a diákok félték tőle, egyben a matematikától is. Többségük tisztelte, nem mertek az óráján és vele sem csibészkedni. Minden gyerekkel szemben azonos volt a bánásmódja. Volt aki szívesen figyelte előadásait, legfőképpen a jó matekosok, viszont volt akit nem érdekelt és félt a feleléstől. A nem készülőket keményen ledorongolta. A tanítványainak, követeléseinek és szokásainak eleget kellett tenniük. Elvárta, hogy a padon csak füzet, körző, vonalzó esetleg radír legyen, semmi más! A táblánál való dolgozáskor természetesnek vette, hogy a bal felső sarokban kezdjék az írást. A hatalmas szigor és rend ellenére sem mondhatjuk, hogy „megnyúzta volna” a gyerekeket, inkább csak megkövetelte, amit meg kellett. „Szigorú, de nagyon jó tanár volt, nála már a négyes felért egy ötössel. Mindig azt mondta Laci bácsi, ötösrre csak ő tudja az anyagot.”- emlékszik vissza egy régi ismerőse szigorú értékelési módjára. Az 1938/1939-es tanévben is bebizonyosodik kiemelkedő tehetsége, amikor 36 filmet vetített le a diákoknak (vallási, földrajzi, természetrajzi, történelmi, művészettörténeti és fizikai típusúakat). Egyedül ő tudta kezelni a filmvetítő gépet, de később a többi tanár is megtanulta. Kitűnő érvelő volt, rengeteg emlékbeszédet mondott különböző ünnepségeken, egy október 6.-i napon bevezető előadást tartott egy módszeres értekezleten. Népművelő előadásának címe: Jókai mint novellaíró. Ezek mellett részt vett az András napi bálók rendezésében is.

Jermendy László mindig a helyzetnek megfelelően reagált, meg volt az ideje a nevetésnek és a vidámságnak, mint ahogy a szigornak és a komolyságnak is. Legfőbb tulajdonságai: nyílt egyenes, megnyerő modorú. Jó vágású ember volt, tökéletesen öltözködött, a kimértség, rend és precizitás sugárzott róla. A precizitás nem csak saját életében játszott hatalmas szerepet, hanem feleléskor a diákoktól is elvárta ezt, főképpen a fogalmak kikérdezésekor.

Baráti köre kollégáiból állt. Főként a fiatal tanárokkal volt közvetlen, nyílt sőt vidám magatartású. De legtöbb munkatársával csak kollegális viszonyt ápolt. Baráti összejöveteleken kedves volt és vidáman feloldódott. Ezekben az időkben az volt a szokás, hogy az új tanárok meglátogatták a helybeli, idősebb pedagógusok családját. Az összejöveteleknek megvolt a menete; csak hétvégén látták vendégül őket, ez rendszerint magával vonta, hogy a meghívott vendégül fogadja saját otthonában a meghívóját.

Kollégái szemében is egy fantasztikus ember volt. Volt tanítványai, akik később kollégái lettek, mind azt mondják: a legfőbb dolgok, amiket tanultak tőle az a következetesség, precizitás, tartás és a tantárgy tisztelete. Habár a matematikát nem sikerült mindenkivel megszerettetnie, mégis nagy hatással volt az emberekre. Sokaknak példaképévé is vált a

precíz Laci bácsi.

A magánéletben is nagyon szigorú ember volt, de azt mondják, gyermekei megszületése után kissé megenyhült. Két fia született, akiket szándékosan nem akart a Gimnáziumban taníttatni. Fiai mai napig példaképként tekintenek édesapjukra. Otthon is megkövetelte a rendet, pontosságot. A munkát, a tanulást minden körülmények között el kellett végezni. Feleségével, Mantyóka nénivel nagyon szépen éltek hosszú időn át. Mantyóka nénire az emberek eképpen emlékeznek vissza: Jermendy László tanítványa, majd miután feleségül vette, ekkor még nagyon fiatal volt, a Gimnázium gondnoka lett. Viszont a korai házasság nem volt különösebben nagy dolog, hiszen divat volt tanítványt feleségül venni. 1969-ben vonult nyugdíjba, de még sok évig ezután is foglalkozott az érdeklődő tanulókkal. A hetvenes évek elején Gödöllőre költözött, de gyakran visszatért az iskolába találkozni volt tanítványaival és tanártársaival. Hobbija a bélyeggyűjtés volt. Rengeteget mesélt fiainak Eötvös kollégiumi élményeiről.

1948-ban a minisztérium engedélyezte, hogy vezetéknévét megváltoztassa Jermendyre. Eredeti neve Wiesenger László volt, a Jermendy név nagymamájuk leánykor neve volt. A családból csak ő és bátyja vették fel, a nők nem.

A „történelem viharai” hatással voltak életére. A II. világháború során rokonokhoz ment családjával és 2 hónapos gyermekével Pestre. Itt azonban beleestek a budai oldalon a németek várbeli kitörésének sodrába, ami két hónapnyi pince életet jelentett.

Az 1956-os eseményeket nehezen viselte, szívós, kitartó egyénisége miatt voltak nehézségei, de nem kapcsolódott be semmilyen szervezetbe sem.

Nyolcvanadik születésnapján az iskola ifjúsága előtt köszönt el Szeghalomtól. Valószínűleg már érezhette: többet nem lesz ereje visszatérni szeretett iskolájába. 1990-ben utolérte a halál. Ezt méltósággal, nyugodt lélekkel és türelemmel fogadta.

Halálával egy nagyszerű elméjű, példamutató életet élő ember távozott el az élők sorából. Ám emléke és tanításai mindig ott fognak élni a gyermekei, barátai, volt tanítványai és egyben kollégái emlékezetében, szívében.

Egyszer ezt mondta nekem valaki: mindenki legelőször Laci bácsira gondol, ha eszébe jutnak az iskolai évek!

Gyebnár Beáta

5510, Dévaványa, Hámán Kató 38.

A szeghalmi Péter András Gimnázium és Szigeti Endre Szakképző Iskola,
10/D osztály.

